

ΑΓ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 11 -- ΠΕΙΡΑΙΑΣ -- 18532 -- ΤΗΛ. 210-4224752, 4223687

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΩΝ 2016 ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ (ΝΕΟ ΣΥΣΤΗΜΑ) –
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ (ΠΑΛΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ)**

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

α. Ανήκε στα αντιβενιζελικά κόμματα , πιο διαλλακτικό σε σχέση με το ραλλικό κόμμα και το κόμμα του Κ.Μαυρομιχάλη. Ήταν πιο μετριοπαθές...τον πυρήνα των Αντιβενιζελικών. (σελ. 93)

β. Η επανάσταση είχε αποκτήσει ισχυρά ερείσματα σε όλη την Κρήτη. Οργανώθηκε από τους επαναστάτες «Προσωρινή Κυβέρνησις της Κρήτης» στο Θέρισο ....την εφημερίδα « Το Θέρισο» (σελ.213-4)

γ. 1)Ιδρύθηκε τον Ιούνιο του 1914 μία Μικτή Επιτροπή που θα ρύθμιζε τα σχετικά με την ανταλλαγή Ελλήνων ορθοδόξων της Τουρκίας και Μουσουλμάνων της Ελλάδας, όμως αυτή δεν λειτούργησε, λόγω της εισόδου της Τουρκίας στον Α Παγκόσμιο Πόλεμο, τον Οκτώβριο του 1914 (σελ 139)

2)Με βάση το άρθρο 11 της Σύμβασης της Λοζάνης (1923), ιδρύθηκε η Μικτή Επιτροπή Ανταλλαγής με έδρα την Κωνσταντινούπολη. Την αποτελούσαν έντεκα μέλη.... περιουσίας των ανταλλαζίμων. (σελ 151-2)

ΘΕΜΑ Α2

α. Σ / β. Λ/ γ. Λ/ δ. Λ / ε. Σ

ΘΕΜΑ Β1.

«Η επιστροφή των προσφύγων στη Μ. Ασία...Ανατολική Θράκη (σελ. 142-3) και «Οι συνθήκες που βρήκαν... της προσφυγιάς» (σελ. 143)

ΠΡΟΣΟΧΗ: Η απάντηση για το πρώτο ερώτημα θα μπορούσε να λήξει και στο «Δυτικής Μικράς Ασίας».

Η απάντηση για το δεύτερο ερώτημα θα μπορούσε να λήξει στο σημείο «βαλκανικές χώρες»

ΘΕΜΑ Β2

«Την αστική αποκατάσταση ... εύρεση εργασίας» (Προαιρετική εισαγωγή).
«Η αστική στέγαση...επέκταση λιμανιών κ.α.» (σελ 157-8)

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΩΝ 2016 ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ (ΝΕΟ ΣΥΣΤΗΜΑ) –
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ (ΠΑΛΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ)**

ΑΓ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 11 -- ΠΕΙΡΑΙΑΣ -- 18532 -- ΤΗΛ. 210-4224752, 4223687

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

α. Βιβλίο σελ 78-79: «Παρά την αντίδραση του βασιλιά Γεωργίου Α΄ ... αρχής της δεδηλωμένης το 1875.

ΚΕΙΜΕΝΟ Α: Σύμφωνα με τις ιστορικές πληροφορίες, που αντλούμε από το παράθεμα του Ν.Μαρωνίτη, «Η εποχή του Γεωργίου Α΄», ο Χαρίλαος Τρικούπης με το άρθρο του «Τις πταίει;», στην εφημερίδα «Καιροί», λίγες μέρες μετά την εκλογική νοθεία, κατηγορεί ως αποκλειστικό υπεύθυνο της παρατεταμένης πολιτικής κρίσης τον βασιλιά, ο οποίος έχει διαστρεβλώσει τους συνταγματικούς θεσμούς και έχει συγκεντρώσει όλη την εξουσία. Ο Τρικούπης δεν επιρρίπτει ευθύνες στον λαό ή στα πολιτικά κόμματα, αλλά ο ίδιος θεωρεί ότι το έθνος βρίσκεται μπροστά στο δίλημμα της υποταγής στην αυθαιρεσία του βασιλιά ή της επανάστασης ενώ οι πολιτικοί είναι ανίκανοι να αντικρούσουν τον μοναρχικό τρόπο διακυβέρνησης του στέμματος εκτός από εκείνους που συνηγορούν και υποθάλπουν την βασιλική αυταρχικότητα.

β. Βιβλίο σελ. 79: « Η ιδέα “της αρχής της δεδηλωμένης” ανήκε στον νέο τότε πολιτικό, Χ. Τρικούπη, ο οποίος υποστήριξε δημόσια .... οδήγησε σε μεταβολή του πολιτικού τοπίου.»

(ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑ :βιβλίο σελ 80 « Το διάστημα μεταξύ του 1875 και του 1880... το κοινοβουλευτικό σύστημα και ο δικομματισμός θεμελιώθηκαν»)

ΚΕΙΜΕΝΟ Α: Η πολιτική θέση του Τρικούπη καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η μόνη θεραπεία της νόσου της βασιλικής αυταρχικότητας είναι ο σχηματισμός κυβερνήσεων πλειοψηφίας και η διαμόρφωση δικομματικού συστήματος.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β: Από τον βασιλικό λόγο στη Βουλή, στις 11 Αυγούστου 1875, πληροφορούμαστε την αποδοχή εκ μέρους του βασιλιά της αρχής της δεδηλωμένης ως μόνου προσόντος εκ του οποίου αποβαίνει δυνατή η εναρμόνιος λειτουργία του πολιτεύματος.

ΘΕΜΑ Δ1

α. Βιβλίο σελ .25 «Η οριστική αντιμετώπιση του προβλήματος των “εθνικών γαιών” έγινε με νομοθετικές ρυθμίσεις κατά την περίοδο 1870-1 ...δημητριακών.» και βιβλίο σελ. 42-44:

(«Στον ελληνικό χώρο, το πρόβλημα της έγγειας ιδιοκτησίας... μεγάλων εκτάσεων») και «Το αποφασιστικό βήμα... κοινωνικών εντάσεων στον αγροτικό χώρο.»

Σύμφωνα με το ΚΕΙΜΕΝΟ Α΄ του Θ.Καλαφάτη, οι λόγοι που ώθησαν την κυβέρνηση Κουμουνδούρου στη θεσμική μεταβολή είναι πολλαπλοί:

ί. Λόγοι οικονομικοί: Με την αγροτική μεταρρύθμιση του 1871, το κράτος επιχειρεί να αυξήσει τα έσοδά του από τα ποσά της εξαγοράς, ενισχύοντας τις φυτείες και τον μικρό ή μεσαίο οικογενειακό κλήρο. Επίσης, θα αναπτυχθούν οι εμπορικές ομάδες

ΑΓ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 11 -- ΠΕΙΡΑΙΑΣ -- 18532 -- ΤΗΛ. 210-4224752, 4223687

και θα ενισχυθεί ο ρόλος τους στη δανειοδότηση των αναγκών των νέων μικροπαραγωγών. Θα προκύψουν νέες πηγές εσόδων από τους φόρους και τους δασμούς καθώς θα υπάρχει επέκταση της επιχειρηματικής δραστηριότητας και αύξηση της παραγωγής.

ii. Λόγοι κοινωνικοί: Οι καταπατήσεις εθνικών και εκκλησιαστικών γαιών εκ μέρους μη κληρούχων ή μικροϊδιοκτητών σε διάφορες περιοχές και ιδιαίτερα στην Πελοπόννησο, δημιουργούσαν εστίες εντάσεων και απαιτούσαν την άμεση προικοδότηση αυτών των κοινωνικών μονάδων με τεμάχια εθνικής γης.

Το εγχείρημα αποτελεί μέρος της προσπάθειας του Κουμουνδούρου κατά την 1860-1880 και αποσκοπεί μέσω της ανάπτυξης της γεωργίας στην εκβιομηχάνιση της Ελλάδας.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Πρόθεση των Φιλελευθέρων, καθώς μας πληροφορεί το παράθεμα του Πετμεζά, ήταν να ενισχύσουν το εθνικό φρόνημα των χωρικών και να ενισχύσουν την έλξη που ασκούσε το ελληνικό εθνικό πρόγραμμα μεταξύ των διαφορετικών χριστιανικών πληθυσμών της Βόρειας Ελλάδας. Η υπόσχεση μιας εκτεταμένης αγροτικής μεταρρύθμισης είχε άμεσα θετικά αποτελέσματα και προς τις δύο κατευθύνσεις. Η απαλλοτρίωση των τσιφλικιών θα γινόταν εκουσίως με αργούς ρυθμούς και με διάφορα προγράμματα χρηματοδότησης των ακτημόνων αγοραστών. Ωστόσο, η όξυνση των ενδοαστικών συγκρούσεων και ο Διχασμός ανάγκασε την κυβέρνηση του Βενιζέλου να καταφύγει σε ένα πιο ριζοσπαστικό πρόγραμμα υποχρεωτικής απαλλοτρίωσης.

β. Βιβλίο σελ. 25: «Επρόκειτο όμως για σημαντική διανομή καλλιεργήσιμων γαιών...της εθνικής αυτής ιδιοκτησίας» και

σελ. 44-45 : «Με βάση αυτά τα νομοθετήματα η απαλλοτρίωση των μεγάλων αγροτικών ιδιοκτησιών... οδήγησε την αγροτική οικονομία της χώρας σε καθεστώς μικροϊδιοκτησίας»

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ: Σύμφωνα με το παράθεμα του Φραγκιάδη, η λύση που επελέγη ήταν η αναπαραγωγή του νοτιοελλαδικού κοινωνικού προτύπου που στηριζόταν στη μικρή ιδιοκτησία και την οικογενειακή αγροτική εκμετάλλευση, το οποίο θα συνέβαλε όχι μόνο οικονομικά αλλά και πολιτικά στη σταθεροποίηση της κρατικής εξουσίας και του πολιτεύματος. Μέση της διανομής γης, το ελληνικό κράτος θα νομιμοποιούσε την κυριαρχία του στη Βόρεια Ελλάδα. Η αγροτική μεταρρύθμιση άρχισε να υλοποιείται τελικά από το 1923 και ύστερα. Η γη που διένειμε το κράτος ανήκε παλαιότερα σε Τούρκους και Βουλγάρους αλλά και σε Έλληνες μεγαλογαιοκτήμονες.

ΟΡΟΣΗΜΟ ΠΕΙΡΑΙΑ
-ANNA AMANATIDOU
-ANTΩNHΣ ΓABPILHΣ